

خداوند در آیه ۱۱ سوره مبارکه رعد می فرماید:

«إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالٍ»
خداوند حال و وضعیت قومی را تغییر نمی دهد تا خود موجب تغییر وضعیت خویش شوند و چون خداوند برای قومی آسیبی بخواهد، هیچ برگشتی برای آن نیست و غیر او دوست و حمایت گری برای آنان نخواهد بود.

پیام ها و رهنمودها :

۱. متن آیه اشاره می کند که رشد و تعالی از مسیر تلاش انسان ها می گذرد اما دوام و قوام یک جامعه را خداوند تضمین می کند. اما این تضمین الهی به چه چیزی بستگی دارد؟ به عبارت دیگر خداوند برای چه قومی آسیب و سقوط را مقدر می کند؟ پاسخ این است که خداوند برای قومی که پیشرفت و توسعه را بدون توجه به چارچوب های معین شده ی دین دنبال می کند، زوال و نابودی را رقم خواهد زد. چرا که خداوند در آیه دیگری فرموده:

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ» (انفال: ۵۳)؛
این (کیفر آل فرعون به دلیل گناهانشان) بدان روست که خداوند نعمتی را که بر قومی ارزانی داشته تغییر نمی دهد، مگر آن که آنان آنچه را در دل دارند تغییر دهند و خدا شنوای داناست.

در واقع آیات فوق اشاره دارد که بین ایمان و اعتقاد به خداوند که لازمه ی آن اجرای احکام اقتصادی و اخلاق اقتصادی در عرصه فعالیت های اقتصاد است، با کسب نعمت های مادی و معنوی و سرنوشت نیک و بد جوامع ارتباط نزدیکی وجود دارد.

۲. بر اساس آیه فوق، راه رسیدن به پیشرفت اقتصادی، تلاش و از خودگذشتگی جوامع است. در واقع این خود اعضای یک قوم و یا یک جامعه هستند که بر سر دوراهی پیشرفت و انحطاط بایستی یکی را انتخاب کنند و البته این انتخاب امری ذهنی نیست بلکه درجه تلاش و میزان همت مردم است که بیانگر انتخاب اعضای جامعه است و بایستی بدانیم که این مهم، فرمول اصلی حرکت جامعه ایران در دهه پیشرفت و عدالت است.